

INHOUDSOPGAVE:

1

Aandacht voor spirituele zorg

2

Vervolg pgn 1
Anneke Dorhout Mees Lezing
Wie wat waar

3

Van 1 naar 2 penningmeesters

4/5

Van een familie

6

Woordzoeken
Veranderde zorgvraag

7

Roparun
Boeken in Hospice Zutphen
Agenda

8

Hartelijk bedankt!
Word een Vriend

AANDACHT VOOR SPIRITUELE ZORG

Opname in een hospice is een ingrijpende beslissing in de laatste fase van iemands leven. Je neemt afscheid van je vertrouwde omgeving en levert een deel van je zelfstandigheid in. In Hospice Zutphen realiseren we ons hoe moeilijk dat kan zijn voor onze gasten. In eerste instantie is er vooral behoefte aan rust en tijd om te wennen. De aandacht van coördinatoren, verpleegkundigen en vrijwilligers is dan ook eerst daarop gericht. Er wordt met de gast overlegd over de inrichting van de kamer, gezorgd voor een comfortabel bed, eetwensen worden geïnventariseerd. Samen met de verpleegkundige en de behandelend arts worden afspraken gemaakt over het bestrijden van pijn, benauwdheid en andere ongemakken.

Naast deze op lichamelijk welbevinden gerichte zorg kan er tijdens het

verblijf van onze gasten in het hospice meer nodig zijn. Goede zorg rust op drie met elkaar verbonden pijlers: fysieke zorg, psycho-sociale zorg en spirituele zorg.

Er zijn vaak nog allerlei praktische zaken te regelen, b.v. over je huis en bezittingen. Op welke manier wil je afscheid nemen van je familie en andere dierbaren. Bezinning op de eigen situatie is nodig, hoe kun je zin geven aan de resterende tijd van je leven.

Misschien kan een geestelijk raadsman of -vrouw hulp bieden, of is er behoefte aan een goed gesprek met een familielid of vriend. Anderen ontlenen rust en troost aan de natuur, waar zij zich onderdeel van voelen, de bomen en bloemen, de broedende meerkoeten of de zorgzame zwanen met hun jongen. Soms is er vooral behoefte aan afleiding, b.v. televisie, muziek, een spelletje; het is voor iedereen anders.

Een werkgroep bekijkt hoe de zorgmedewerkers naast hun standaard training nog beter toegerust kunnen worden om de behoeften van onze gasten op spiritueel gebied te herkennen.

'professionele vrijwilligers'



Vervolg Aandacht voor spirituele zorg

Op allerlei manieren biedt deze groep daartoe aanknopingspunten. Zo werd onlangs een middag georganiseerd met een lezing door Richarda Westervoorde over de z.g. 'Presentietheorie', waarna alle aanwezige hospice-medewerkers met elkaar van gedachten wisselden over de wijze waarop je je respectvol en aandachtig tegenover gasten en collega's kunt opstellen. Er bestaat geen algemene standaard voor – ieder mens is immers uniek. Belangrijk is om de ruimte te scheppen voor gasten om hun eigen invulling te geven aan de laatste periode van hun leven.

Anneke Dorhout Mees lezing

2015

De voorbereiding voor de Anneke Dorhout Mees lezing is dit jaar vroeg gestart. In 2014 sprak prof. Doeke Post over "Regie over je Leven", en oogstte daarmee tijdens de KleurRijk Leven 3 manifestatie veel waardering.

Dit jaar wordt de lezing donderdagavond 17 september in de Walburgiskerk gehouden. Spreker is de bekende schrijver Marinus van den Berg (1947). Hij is veelgevraagd op lezingen en symposia, en we zijn dan ook zeer verheugd, dat hij graag naar Zutphen

komt. Marinus van den Berg is geestelijk verzorger in verpleeghuis Antonius te IJsselmonde en bij het regionaal palliatief centrum Cadenza in Rotterdam.

De vele tientallen boeken die Marinus van den Berg heeft geschreven kennen een rode draad: 'omgaan met de dood moet je niet wegstoppen. De dood hoort bij het leven. Door met elkaar te praten kun je leren op een menselijke manier om te gaan met afscheid en de dood'.

Titel voordracht:
'Leven aan de grens!'

De avond begint
om 19.30 uur

(kerk open om 19.00 uur)

Toegang is gratis.

Na afloop is er
een collecte.

U bent van harte
uitgenodigd!

Wie Wat Waar



WIE

Jack Croese, pianotechnicus uit Warnsveld, is een ervaren stemmer en restaurateur van piano's.

Hij stemt al jaren tweemaal per jaar belangeloos de piano in het hospice. Zo is dit instrument altijd speelklaar.



WAT

Het koffiezetapparaat is een heel belangrijk item in het hospice. Het is vaak een ankerpunt voor aandacht en contact. Geen wonder dus dat er duizenden kopjes koffie doorgaan per jaar. De teller stond op 120.000 toen het vorige apparaat na drie jaar vervangen werd.



WAAR

Regelmatig worden er bijeenkomsten en trainingen en gehouden door het hospice. Omdat er in huis geen ruimte is, wijken we uit naar diverse Zutphense locaties. Zo waren we ook al een aantal malen te gast in Atelier het Pakhuijs aan de Berkelkade.





Van 1 naar 2 penningmeesters!

Op 1 juli a.s. neemt Tom Mariën afscheid als penningmeester van zowel de stichting Hospice Zutphen als van de stichting Vrienden Hospice Zutphen. Functies die hij vanaf 2008 heeft bekleed.

Reden genoeg om in dit bulletin aandacht aan het beheer van de penningen van het hospice te besteden, en ook de nieuwe penningmeesters voor te stellen (zie kaders).

Sinds 2008 is er veel veranderd in de organisatie van het hospice. Tom: 'We waren toen net 1 jaar in Zutphen gevestigd, verkeerden nog in de pioniersfase, en waren op weg naar een meer bestendige koers, rustiger vaarwater, meer op orde.' Vanaf dat moment werd de organisatie geprofessionaliseerd, onderging het beheer van het gebouw de nodige verbeteringen, en werd de administratie geautomatiseerd en gestandaardiseerd. Er kwam een ordentelijke begrotingscyclus, met als resultaat dat er per moment inzicht bestaat in de stand van de inkomsten en uitgaven. We kregen een professionele administratie bemest door gedreven vrijwilligers met elk een eigen functie, en tussen die functies de nodige scheiding. Tom: 'We hebben de hele organisatie

zo plat mogelijk ingericht, met een beperkte hiërarchie. Iedereen kent zijn taak en plaats daarin. Werkend met respect voor elkaar.'

Toen ze besloten te solliciteren naar deze functies hadden Willem Tiggeler en Jan Fikken los van elkaar een gemeenschappelijke drijfveer, te weten het inzetten van hun expertise en maatschappelijke betrokkenheid in een organisatie die staat voor duurzame verhoudingen en veranderingen in de maatschappij. Je zaken zelf regelen, met inzet van vrijwilligers.

Willem en Jan, voor resp. de stichting hospice en de stichting Vrienden, nemen als opvolgers van Tom al enige maanden deel aan de bestuursvergaderingen en worden flink ingewerkt. Beiden hebben al zoveel inzicht, dat ze vanuit hun achtergrond graag aangeven dat de organisatie en de administratie van Hospice Zutphen klaar is voor de toekomst.

'Peningen op orde' en 'rustig vaarwater' is kijkend naar de toekomst mooi meegenomen. Immers die toekomst is niet zonder hindernissen. Financieel gezien is voor het hospice voor de korte termijn onduidelijk hoe financieringsregelingen eruit gaan zien. Rijksoverheid en gemeenten

en zorgverzekeraars geven daar nog geen uitsluitsel over. De markt voor sponsorgelden is de laatste jaren aan het krimpen. Steeds meer initiatieven vissen in dezelfde vijvers. De nieuwe penningmeesters zien daar vooral ook de uitdaging. Door heel goed de ontwikkelingen op landelijk en gemeentelijk niveau te volgen, kan er snel worden gereageerd zodra nieuwe regelgeving en politieke besluiten zijn genomen. Ook wordt er ingezet op continuering van of vervanging van huidige subsidiestromen. Daarnaast ligt er een grote opgave om de inkomsten van sponsors en donateurs op niveau te houden. Naar buiten gericht optreden en de bekendheid van het hospice onder de aandacht blijven brengen horen daarbij.

Tom geeft met een gerust hart zijn verantwoordelijkheid voor de hospicegelden over aan Willem en Jan. En zij nemen dat op hun beurt met vertrouwen aan. Op de website van hospice Zutphen zijn voor u - als om het bovenstaande nog eens te onderstrepen - de jaarverslagen 2014 van beide stichtingen vanaf half juli te lezen'

Willem Tiggeler



penningmeester Hospice Zutphen
Woont in Laren
Vml. belastingadviseur Deloitte
62 jaar
Getrouwd
3 kinderen / 2 kleinkinderen

Jan Fikken



penningmeester
Vrienden Hospice Zutphen
Woont in Vorden
Vml. Coöperatieadviseur RABO
60 jaar
Getrouwd
3 kinderen



Een impressie

VAN EEN FAMILIE

In september 2014 worden wij teruggeroepen van vakantie. De gezondheidssituatie van mijn schoonvader is verslechterd. Hij ligt in het ziekenhuis en ons wordt gezegd dat hij niet lang meer te leven heeft. Deze man, die ondanks zijn leeftijd nog zo maatschappelijk actief was, kon toch niet al gaan?

Al ruim een jaar hadden mijn man en ik veel zorgen om onze beide vaders. Mijn schoonvader gaat ons nu als eerste ontvallen. Deze kleine familie wil veel bij elkaar zijn in deze moeilijke tijd. In het ziekenhuis is dat niet mogelijk. De beide zonen onderzoeken de mogelijkheid van het hospice. Ze nemen mijn schoonmoeder mee, die in eerste instantie niets van het hospice moet hebben. Het open en warme kennismakingsgesprek brengt haar op andere gedachten. Het blijkt een 'gouden greep'. De laatste tien dagen van zijn leven brengen wij daar door.

Vrienden en bekenden komen nog langs om 'dag' te zeggen. De vrijwilligers en verpleegkundigen bewaken zorgvuldig het 'welzijn' van pa en de familie. We worden geholpen met de keuze om terug te gaan naar de intieme familiekring; we worden geholpen met het loslaten van pa... We worden voorzien van een kopje soep, een boterham of kopje koffie. Het gaat voor de medewerkers nog maar om één ding: comfortabel.

Pa staat centraal: hij bepaalt óf en wanneer hij verzorgd wordt, óf en wanneer hij eet, óf en wanneer hij praat. Iedereen is warm en betrokken. Wij voelen ons nooit teveel. Het bijzondere is dat zij eigenlijk onzichtbaar zichtbaar zijn. Als we ze nodig hebben zijn ze er! Wij eten als familie in de mooie najaarszon vóór de kamer van pa. Wij maken gebruik van de ruime keuken. We krijgen alle ruimte en niets is gek of raar!

'Niets is gek of raar'

De laatste paar dagen van zijn leven blijven we slapen. Zowel bij hem op de kamer als op de logeerkamer. Wat een ongelooflijk geluk dat we erbij konden zijn toen hij zijn laatste adem uitblies. Het uitdragen van pa met alle aanwezigen in een erehaag, de roos op zijn kussen, de lantaarn die aangestoken is en blijft branden ter kennisgeving aan alle medewerkers van het hospice, dit alles was zo indrukwekkend en respectvol.



Na dit zware jaar kijk ik terug op deze periode met een intense glimlach. Natuurlijk hebben we veel verdriet omdat hij er niet meer is maar de wijze waarop wij hem (en elkaar) hebben kunnen omringen én vasthouden in dit laatste stuk van zijn leven is goud waard!

In december 2014 ben ik bij mijn ouders. Mijn vader wiens gezondheid de laatste maanden erg achteruit is gegaan is voelt zich niet goed. Met heel veel moeite kan hij 's avonds de trap op. Ik blijf slapen want vertrouw het niet. Ik zie hoe uitgeput mijn moeder als mantelzorger is. Zij verzorgt hem zo goed als ze kan maar ik zie haar angst over de achteruitgang van zijn gezondheid.

Ik herinner mij vanuit het hospice dat daar soms de mogelijkheid aanwezig is tot respijtzorg. Zorg die wordt gegeven om de mantelzorger even 'op adem te laten komen'.

's Nachts heb ik ingezien dat de situatie thuis in ieder geval 'even' niet meer kan. Ik besluit om naar het hospice te lopen en eens te gaan vragen wat de mogelijkheden zijn.

De verpleegkundige die de deur opendoet herkent mij en vraagt enigszins verbaasd wat ik kom doen. Ze ziet mijn tranen en mijn wanhoop. Ik praat met de coördinator en tot mijn grote opluchting is er mogelijkheid tot respijtzorg.

Zorgvuldig bespreken we de situatie met mijn vader en hij stemt ermee in om tijdelijk naar het hospice te verhuizen. Zijn lichamelijke beperkingen zijn op dat moment te intensief voor zijn vrouw.

Voor mijn gezin is het een heel confronterend gebeuren om weer het hospice te bezoeken. Iedereen kent ons nog, we pakken de draad weer op. Het is alsof we nooit weg zijn geweest. Persoonlijk was ik bang dat de dierbare herinneringen aan die drie maanden daarvoor zouden vervagen. Ik wilde niet dat 'alles door

opeens weer de liefdevolle partner/ echtgenoot werd... Zo fijn!

Wij konden er met onze familie altijd zijn. De klein- en achterkleinkinderen, van wie mijn vader zo kon genieten, waren meer dan welkom.

Die decembermaand is er één geworden om nooit te vergeten. Een kerstdiner, door ons gemaakt, hebben we op zijn kamer aan een mooi gedekte tafel in kerstsfeer met z'n vieren opgegeten. Op de achtergrond zijn lievelings-kerstmuziek. Ook oudjaarsavond hebben we samen met hem gegeten. Hij genoot daar

'Ik kijk terug met een intense glimlach'

elkaar zou gaan lopen! Ik voelde me erg in de war en uitgeput, dit kon toch niet nog een keer?!

Iedereen hield ons goed in de gaten. Een arm om je schouder, en lief woord, een kop koffie, even lekker huilen, het was allemaal goed!

De gezondheid van mijn vader ging echter achteruit. Steeds kom ik tot de conclusie dat hij veel zieker was dan dat hij thuis zittend in zijn eigen stoel deed vermoeden. Wat ik zo ontroerend mooi vond om te zien was dat mijn moeder van ontzettend betrokken en verantwoordelijke mantelzorger

zichtbaar van. Hoe ongelooflijk dierbaar zijn deze herinneringen!

Volgens mij was hij zich bewust van de achteruitgang van zijn gezondheid. Dit maakt hem verdrietig en boos. Soms reageerde hij geïrriteerd en mopperig naar de mensen van het hospice die gelukkig zo professioneel zijn dat zij hiermee om konden gaan en zijn onmacht en frustratie begrepen.

Begin januari is hij, omringd door onze liefde, rustig ingeslapen. Op zijn gezicht zagen wij de ontspanning, het 'geen pijn meer hebben', het is goed zo...



Opnieuw kijken we meer dan dankbaar terug op een fantastische periode in Hospice Zutphen.

Alle lieve betrokken mensen van het hospice zijn in staat geweest om voor ons een THUIS te maken, dichtbij degene die we zo lief hadden!

Diana en Rob



WOORDZOEKER: PALLATIEVE ZORG

Er zijn van die woorden die prachtig klinken en die we, zeker in het hospice, regelmatig gebruiken. Maar niet altijd weten we waar het woord vandaan komt en is de betekenis niet vanzelfsprekend. Neem het woord 'palliatief'; hoe komen we daaraan?

De sleutel van deze vraag ligt verborgen in de foto van een gevelsteen in Doesburg. U ziet de later

heilig verklaarde Martinus die met zijn zwaard de helft van zijn mantel afsnijdt. Wat is hier aan de hand?

Op een avond rijdt Martinus langs een stadspoort waar een man zielig op de grond zit. Martinus vraagt wat er aan de hand is en de man vertelt dat hij net te laat was om de stad nog binnen te mogen en dat hij hier nu tot morgenochtend moet zitten wachten. Martinus antwoordt dat hij de poorten niet voor hem kan openen maar hem wel de helft van zijn mantel wil geven zodat hij het tenminste niet zo koud

zal hebben. Een zorgzaam gebaar. Heiligenlevens werden in hun eerste versies in het Latijn geschreven en een mantel is een pallium. Palliatieve zorg is dus zorg die als een warme mantel is. Ook het woord 'mantelzorg', dat intuïtief wél meteen duidelijk is, krijgt hiermee een rijkere betekenis.

De palliatieve terminale zorg die in Hospice Zutphen verleend wordt is dus de zorg in de laatste levensdagen gericht op het verlichten van ongemak.

Veranderde zorgvraag

Hospice Zutphen heeft de missie om terminale volwassenen in de laatste fase van hun leven, en hun naasten, liefdevolle zorg en ondersteuning te bieden in een omgeving die voelt als thuis.

Door de veranderingen in de zorg zien wij echter een toename van het aantal te vroeg terminaal benoemde gasten. Zij verblijven langer dan eigenlijk bedoeld bij ons en dat is voor ons hospice niet zonder gevolgen. Ook andere hospices signaleren deze ontwikkeling.

Minder thuiszorg voor een verouderende bevolking

De grote groep 'babyboomers' bereikt nu een leeftijd waarop de zorgvraag toeneemt terwijl er minder zorg aan huis geboden kan worden.

Zij verzwakken hierdoor sneller en worden ook eerder terminaal benoemd.

Het komt regelmatig voor dat deze gasten na een paar weken in ons hospice weer zijn opgeknapt. Terug naar huis kan meestal niet en in verzorgingshuizen zijn minder plaatsen. Het vinden van een passende oplossing duurt soms lang. Ongewild vervult het hospice dan de rol van verzorgingshuis.

Verlenging van de palliatieve fase

Door de snelle ontwikkelingen op het gebied van medicijnen en therapie kan de palliatieve fase van mensen met een dodelijke ziekte als COPD en hartfalen (gelukkig) verlengd worden. Het ziekteverloop kan echter heel grillig zijn waardoor het voor een arts dan heel lastig is vast te stellen

wanneer iemand daadwerkelijk terminaal is.

Gevolgen

Door het opnemen van te vroeg terminaal benoemde gasten, die langer blijven, is er soms geen plaats meer voor gasten die werkelijk op korte termijn zullen sterven. Deze langdurige opnames zijn ook voor het hospice een probleem, omdat de rijkssubsidie gebaseerd is op het aantal gasten en niet op het aantal zorgdagen.

Dit alles is geen reden om het opnamebeleid te veranderen. Wij blijven trouw aan onze missie, maar zullen wel sneller evalueren of iemand in ons hospice op de juiste plaats is zodat er – mocht dat niet zo zijn – ook sneller een passende oplossing gevonden kan worden.



Roparun

Op 21 april jl. was het dan zo ver! Op dat moment werd de Roparunprijs 2014 van € 25.000 door de gemeente Zutphen aan een vijftal instellingen in Zutphen uitgereikt. Het hospice kreeg daarvan €15.000. Daarmee worden zaken aangeschaft, die direct ten goede komen aan het welzijn van onze gasten. Anti-doorligmatrassen, aangepast buitenmeubilair, speciale bedlampen en audio op de kamers. We zijn daar zeer blij mee.

Bij het verschijnen van dit blad, is de ROPARUN 2015 alweer achter de rug. Er is er alles aan gedaan om het succes van de doorkomst in 2014 van de lopers uit Hamburg naar Rotterdam te verbeteren.

Vertegenwoordigers van de drie loopgroepen uit Zutphen e.o. hebben samen met het hospice het programma van 2014 verder uit weten te breiden. Met nog meer lichtjes langs de weg, een groter spektakel op de markten, en - helemaal nieuw ten opzichte van vorig jaar - een grootse ontvangst in De Hoven.

Veel vrijwilligers werkten hieraan mee. Ook dit jaar organiseerde Gerrit Vlogman voor het hospice een grote verloting.

In het volgende nummer komen we zeker terug op de opbrengst ten bate van deze op kankerpatiënten gerichte manifestatie.



Boeken in Hospice Zutphen



Voor volwassenen en kinderen zijn boeken te leen over allerlei onderwerpen, zoals de geschiedenis van Zutphen en omgeving, herinneringen aan de jaren '50 en '60, het regelen van zaken rondom overlijden, gedichtenbundels, prentenboekjes voor de (klein)kinderen die op bezoek komen, de bijbel, maar ook b.v. een vogelgids. En natuurlijk boeken om te lezen ter ontspanning. Voor wie slecht ziet zijn er een aantal grote-letterboeken en een leesloupe aanwezig.

Sinds kort hebben we dankzij een gulle gever de beschikking over een z.g. Daisyspeler, voor het afspelen van luisterboeken op cd-rom. Daarnaast hebben we een bescheiden collectie films op dvd, die via de in elke kamer aanwezige tv toestellen kunnen worden bekeken. Tenslotte zijn de vrijwilligers -als het overige werk dat toelaat- meestal graag bereid om voor te lezen, ofwel uit een eigen boek van een gast of uit een van de verhalenbundels in de hospicebibliotheek.

AGENDA

Anneke Dorhout Mees-lezing	17 september
Rondleiding Hospice Zutphen	30 september
Herdenkingsbijeenkomst	10 november
Rondleiding Hospice Zutphen	22 november

Word een Vriend

Met uw steun maakt
u het mogelijk ons
werk voort te zetten.

Als u ons een warm hart toedraagt, kunt u ons op twee manieren steunen. Met een eenmalige gift of u kunt Vriend worden van de Stichting Vrienden van Hospice Zutphen voor een bedrag van minimaal €20 per jaar.

De Stichting is door de belastingdienst aangewezen als een instelling die uw gift of donatie belastingvrij mag ontvangen.

U kunt daardoor onder bepaalde voorwaarden het door u geschonken bedrag als aftrekpost opvoeren in uw aangifte inkomstenbelasting van dat jaar. Een legaat kan vrij van schenkingsrecht gegeven worden (ANBI-regeling). Nadere inlichtingen zijn bij de stichting verkrijgbaar.

Hartelijk dank

We hebben van diverse al dan niet anonieme gevers gulle giften mogen ontvangen. Ook kerken en vrouwenverenigingen en diverse andere organisaties hebben aan ons gedacht.

Kleurrijk Leven 3	€ 3750
Kerken	€ 4092
Sarepta Stichting	€ 2000
Dhr. G te L	€ 580
Mw. R te R	€ 500
Mw. T te T	€ 500
fam. S te Z	€ 100
Dhr. F te S	€ 250
Dhr. F	€ 225
Mw. S	€ 100
Dhr. H te V	€ 50
Dhr. P	€ 50
Dhr. S	€ 40

COLOFON:

Nieuwsbrief van de Stichting Hospice Zutphen

Thorbeckesingel 2
7204 KS Zutphen.

Telefoon 0575 566 333

e-mail:

info@hospice-zutphen.nl

www.hospice-zutphen.nl

Bank:

NL22ABNA0513679960

t.n.v. Stichting Vrienden

Hospice Zutphen te

Zutphen

Redactie:

Dick van Dijk

Marieke Holleman

Marijke Horensma

Wil Schreuder

Bureau redactie:

Diederike van Dorsten

Vormgeving:

Rio Nieuwburg

Drukwerk:

MailStreet te Deventer

Onjuiste gegevens?

Wilt u bij verhuizing of onjuiste adressering de onderstaande gegevens per mail of briefkaart doorgeven aan Hospice Zutphen

- Naam

- Oud adres

- Nieuw adres

- Postcode

- Woonplaats

ANBI